

Meta Fredriksson - Monfelt,
Förbundschef
054 -540 50 44, 070-690 90 83
meta.fredriksson-monfelt@karlstad.se

Ansökan Medel för extra insatser inom Finsam Projekt *Complete*

Bakgrund:

Antalet unga med aktivitetsersättning ökar för varje år.

Behovet att minska inflödet är viktigt både ur ett samhälls-och individperspektiv.

Att få vara en del av samhället, ingå i ett sammanhang och vara behövd är grundläggande mänskliga behov.

Sverige står inför stora pensionsavgångar med behov av arbetskraft i framtiden. Att på ett tidigt stadium ta fram och ta vara på personella resurser, samordna stödinsatser och ge verktyg är en förutsättning för ett fortsatt fungerande samhälle och ökad välfärd.

Arbetsförmedlingen arbetar idag med skolsamverkan i gymnasiet årskurs 3 och 4. Reflektioner och erfarenheter, ur ett 3-årsperspektiv av nuvarande samverkan, är att uppstarten av samordnade insatser många gånger kan initieras först när eleven kommer från skolan till Arbetsförmedlingen. Då upptäcks behov av kontakter med t.ex Psykiatri, Habilitering, Kommun och/eller Försäkringskassa.

Övertygelsen är att om rätt insatser påbörjas redan under det första året i gymnasiet så kommer eleven få bättre förutsättningar att fokusera på och klara av studier och praktik för att sedan kunna komma ut i arbete så snabbt som möjligt efter avslutad skolgång.

Erfarenheten är att när samordning sker, och rätt stöd ges, så klarar ungdomen av vardagen och dess krav på ett bättre sätt: t.ex att sköta tider och bokade möten, att medicinering är insatt, stödresurser finns tillgängliga, sömnen fungerar bättre etc. Tidig samordning av behövda insatser innebär ökade förutsättningar för en hållbar vardag och en framtid med egen försörjning via arbete eller studier.

Ett flertal ungdomar, som uppvisar stora svårigheter, har inte fått hjälp med att identifiera sin/sina svårigheter och inte heller vad dessa beror på. Vissa kan behöva göra en neuropsykiatrisk utredning. "Normala kötiden" i Värmland uppgår till 2-3 år.

Ungdomar med funktionsnedsättning behöver förstå vad diagnosen innebär. Om stöd- och utredningsarbetet påbörjas först när ungdomen aktualiseras på Arbetsförmedlingen tar det lång tid innan insatser kan startas och rätt förutsättningar kan ges för att klara en planering mot arbetsmarknaden och arbete.

Startsträckan blir längre för att rustas till att komma ut i arbetslivet. Det innebär ett antal förspilda år hos ungdomen. Därför behöver insatser sättas in så tidigt som möjligt.

Erfarenheten visar att en del ungdomar inte har fått rätt förutsättningar för att klara sin praktik då det inte funnits tillräcklig kännedom om anpassningsbehoven och om hur funktionsnedsättningen påverkar arbetsförmågan. Det kan leda till konstaterandet att "det fungerar inte" p.g.a. okunskap om elevens behov.

SIUS- metodiken (Supported Employment) är ett verktyg för att identifiera stödbehov och anpassa en arbetssituation utifrån förmåga.

Aktuellt

Arbetsförmedlingen tillsammans med Nobelgymnasiet, Karlstad ansöker via Samordningsförbundet Samspelet om medel för extra insatser i syfte att minska inflödet av ungdomar till aktivitetsersättning samt att rusta elever att klara skolan för ett fortsatt studie-/eller arbetsliv.

Anledning till insatsen *Complete* med tidig skolsamverkan på Nobelgymnasiet, de yrkesförberedande linjerna, är att de är den största sändaren av elever till Arbetsförmedlingen.

Nobelgymnasiet är 1 av 2 gymnasieskolor, tillsammans med 6 grundskolor, i Värmland, som ingår i ett Regionalt Esf-projekt med målet att minska skolavhoppet kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret.

Behovsgrupper

Gymnasieelever på Nobelgymnasiet, Karlstad, med eller utan diagnos, vilka har svårigheter som innebär att de inte klarar av studier och/eller få en yrkesexamen med följd effekten att det blir stora svårigheter att framgent få och behålla ett arbete.

Mentorer (lärare) och elevhälsosteam i behov av kompetensutveckling inom området funktionsnedsättning med utgångspunkterna identifiering av svårigheter, "valbara vägar" och behov av parternas samordning.

Mentorer (lärare) i behov av kompetensutveckling inom Supported Employment.

Syfte

Att genom samordnande insatser tidigt identifiera elever med svårigheter och behov av stöd samt att säkerställa att eleverna får rätt insats från rätt myndighet.

Att utifrån projektets resultat implementera nya arbetssätt inom skolan.

Mål

- Att bidra till att nå regeringens mål om att förebygga och minska ohälsan i syfte att underlätta en in- eller återgång i arbete/eller studier.
- Att fler elever ska klara av sina studier och blir mer rustade för arbetlivet.
- Att antalet ungdomar med aktivitetsersättning ska minska.

- Att minska antalet unga som hamnar utanför våra trygghetssystem.
- Att mentorer och elevstödsteam får ökad kunskap inom området funktionsnedsättning
- Att mentorer får ökad kunskap i Supported Employment

Strukturövergripande och individinriktade insatser

Fas 1: Behovsanalys och plan för insatser 160401- 160731

Här kommer följande aktiviteter att planeras inför ett genomförande:

- Identifiera vilka insatser som görs idag samt vilka insatser som saknas och bör införas för att kunna ge individuellt stöd till varje elev så tidigt som möjligt, t.ex tidshjälpmiddel, få ordning på sömn, få rutiner, behov av utredning och/eller medicinering, få tydligare strategier för att klara studier och praktik.
- Utveckla gemensamma strategier för samordning och samverkan mellan Arbetsförmedling och skola samt med övriga kommunala verksamheter, Försäkringskassa samt landstingets psykiatri och/eller habilitering.
- Undersöka om behov finns, och möjligheter, för insatser av arbetsterapeut i syfte att kunna förskriva olika hjälpmedel både i skolan och hemma. Behövs arbetsterapeutisk kompetens för utredning av funktionsförmåga? Kontakt kommer bland annat tas med Finsam-Falun.
- Utbildning för och handledning av mentorer i SIUS-metodik, Supported Employment, i det praktikförlagda arbetet.
Grupputbildningar om 3 timmar vid 3 tillfällen för 3 grupper /totalt 54 timmar) samt genom enskild handledning.
Följande punkter finns med som förslag på upplägg: neuropsykiatriska diagnoser, elevens behov av stöd och anpassning, inför praktik, introduktion och uppföljning vid praktik, utvärdering av arbetsförmåga samt erfarenhetsutbyte. (Se bilaga 1)
Handledningstillfällen efter genomgången kurs beräknas till 160 timmar.
- Att skapa förutsättningar och gemensamma strategier för att få eleven att ta eget ansvar för att klara skola och kommande arbetsliv.
- Skapa förutsättningar och rutiner för hur elever, med behov av utredningar, kan få förtur till extern utredare samt därefter få de samordnade stödåtgärder som behövs för en hållbar situation i dagsläget och för framtiden.
(Landstingets upphandlingsavtal)

Fas 2: Aktiva insatser till gymnasieelever 160801-161231

Aktiviteter i fas 1, behovsanalys och planering, syftar till att ha fastställda rutiner och strukturer för att operativt realisera dessa i ordinarie arbete.

De 3 huvudområdena innebär följande aktiva insatser:

1. Utredande och samordnande möten med elever utifrån arbetsförmedlars kompetens. Här kommer även eventuell arbetsterapeuts roll belysas. Arbetsförmedlars roll blir även en handledande lärande funktion till skolans personal med fokus på elevers behov av samordnande stödjande insatser. *Complete* är ett komplement till Esf-projektet Värmlands Unga (VU) genom ett nära samarbete där denna insats tidigt bidrar med åtgärder som inte finns i VU.
2. Utbildning och handledning inom Supported Employment för mentorer.
3. Möjlighet till neuropsykiatrisk utredning.

Tänkta effekter utifrån ovan beskrivna åtgärder:

Mentorer (lärare):

- Kunskapsutveckling om olika funktionsnedsättningar med behov av anpassningar och andra åtgärder.
- Kunskap i Supported Employment för anpassning på praktikplatser.

Elever

- Genom samordning av utredda och identifierade behov kan parterna, tex psykiatri och habilitering, ge verktyg tidigt vilket kommer innebära minskade framtida vårdbehov.

Elever och lärare

- Elever ska under gymnasietiden få en bättre studiesituation och lärare ska få bättre förutsättningar att bedriva undervisning
- Samordning av insatser mellan involverade parter.

Spridningseffekter

- Att utifrån *Complete*, ”sett som ett växthus med början på Nobel”, ta fram metoder för fortsatt arbete och för spridning till andra gymnasie- och grundskolor, specifikt genom Esf-projektet Värmlands Unga, men också spridning till andra samordningsförbund.

Organisation

Under fas 1 (160401 – 160731) kommer arbetsförmedlaren genom

Arbetsförmedlingens försorg delta i planerings- och struktureringsarbetet.

Detta gäller även planeringen för SUISS-utbildningen i Supported Employment.

Denna planering sker i samarbete med skolans elevhälsoteam och projektledare i Värmlands Unga. Fokus är strategier för genomförande.

Under fas 2 (160801-161231) kommer arbetsförmedlare arbeta 20 % i *Complete* vilket finansieras av Samspelet genom sökta medel.

För utbildning och handledning i Supported Employment beräknas totalt 214 timmar + restid där Samspelet finansierar Arbetsförmedlingens utbildare (se bilaga 2)

Arbetsförmedlaren kommer att tillsammans med projektledare Värmlands Unga och elevhälsoteam att aktivt arbeta med målgruppen samtidigt som utbildningsinsatserna gällande SIUS-utbildningen ska genomföras.

Gällande utredningar kommer dessa maximeras till antal och finansieras genom medel från denna insats.

Projektägare

Projektägare är Karlstad kommun, Gymnasieförvaltningen, Biträdande rektor Anneli Oscarsson Nobelgymnasiet.

Styrgrupp

Projektets styrgrupp är styrgruppen för Värmlands Unga vilket bl.a. innebär representation från Gymnasiet, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Landstinget. Samspelets förbundschef adjungeras gällande projekt Skolsamverkan. (Förbundschefen representerar förbunden i Värmland/Dal i centrala styrgruppen).

Uppföljning och utvärdering

Elevarbetet kommer att utvärderas genom det validerade KASAM-formuläret för att utvärdera om personen skattar sin begriplighet, meningsfullhet och hanterbarhet högre efter deltagande i *Complete*.

Värmlands Unga använder skattningsinstrumentet NDI (nöjt deltagarindex).

Utbildningen inom Supported Employment kommer utvärderas genom enkäter om ökad kunskap uppnåtts.

Elever och mentorer kommer att registreras i SUS till antal.

Integrering och Implementering

Huvudansvarig för integrering och implementering är Bitr. rektor Anneli Oscarsson där målet är att framtagna framgångsrika rutiner och arbetssätt implementeras i ordinarie arbete hos mentorer och elevstödsteam, tillsammans med arbetet i Värmlands Unga.

